

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Historiae ecclesiasticae saeculi ... XVI supplementum

Fecht, Johann

Francofurti et Spirae, 1684

VD17 VD17 3:315948Z

CLXVI.

[urn:nbn:de:bsz:31-122751](#)

rum quod Philippum attinet, et si maluissem locum habere in patria, cum tamen occasio per divinam vocationem sic tulerit, ut praefare operam frugiferam & primicias donorum suorum, quae accepit insignia, consecrare Deo in Styria possit, non dubito id facturum, cum insigni suo & Ecclesiae fructu. Simul etiam remitteret citius invidia, & forte desiderabitur paulo post ardenter, sicut nosti comparata esse hominum ingenia. Wislandus à te commendatus, eo usque jam profecit, post datum triplex privatum & unum publicum disputando specimen, ut sit ad actum admissus à Jurisconsultorum ordine; is celebrabitur 25. Iunii, quo peracto recta arbitrator ad vos se confereret. Piscator autem alter, quem pariter virum optimum & doctissimum judico, sua sponte differt, quo procul temporis recolligere studia possit, & tutius deinde examinum aleam subire; apparet in eo viro summa modestia cum pietate conjuncta, & habetur nostris Jureconsultis gratissimus, nec defuturos illi etiam socios arbitrator. D. Obrechtus sic sua obivit, ut amplissimum accurata doctrinæ testimonium à nostris referat, à me certe, virtutum, candoris, pietatis summum, idque meritisimo suo, cui ut gratulor coronam virtutibus dignam, & redditum in patriam, ita doleo à familiari conversatione nostra ipsum avelli. Utinam vero idem in patria potius deinceps perseverare, quam novam in Italiam peregrinationem suscipere instituat, quia mature velim ipsum suis inservire, qui prodest plenarium, propter singularē industriam, prudentiam, gravitatem & suavitatem potest, & quia ejus valitudini timeo, qua facile Italico aere & victu debilitari queat, cum eadem in Gallia etiam non parum detrimenti eidem attruerint. De rebus nostris copiose deferet omnia, nec est, ut eum commendem tibi, quem & tui amantissimum & commendissimum tibi pridem esse novi. Sed bene vale in Christo Jesu cum uxore & tota familia, in primis L. Erasmo & collegis. Salutant te, Coccius, Fieginus, amanter. Scripti Basileæ, 16. Maii, Anno 74.

T. d. totus ut semper

S. Sulcerus.

CLXVI.

Salutem in Christo.

L iteras tuas, Reverende & Clarissime Vir, Domine & frarer honorande, 18. Aprilis scripas accepi, ex quibus summa animi voluptate percepi, post brevissimi temporis collationem tuum animum nunc quietum, ut cogites, pro donis tibi a Domino egregiis concessis, officium facere in Schola & Ecclesia, & gubernationem Deo committere.

Q. q. 3

mittere.

mittere, cum videoles, humanis consiliis non regi, aut infeliciter regi. Quo nomine non solum tibi, Scholæ & Ecclesiæ gratiis, sed etiam Deo æterno Patri Domini nostri Jesu Christi gratias ago, & eundem oro, ut peccatus tuum confirmet, aduersus improborum insultus, tuque felicitet in proposito perseveres & procedas. Quod ad Sturmianam actionem attinet, optarim, eam quoque esse pie & sancte compositam & ejus causa, ut omnia facias, quæ potes facere, te per Christum oro; habes optimum Virum & Collegam sincerum, M. Fabri, cuius opera tanquam pastoris uti poteris. Eum ego etiam rogavi, ut vobis, tanquam suis auditoribus, in hoc negotio pia modestia imperet, in cæteris revereatur & colat. Eum, tanquam me, fratrem tuum, audies, & admonitiones fraternalis ut sequaris, per Christum Jesum oro. Poterit, ut spero, is quoque tuo adversario sua pietate imperare, & ejus naturam vincere, ut Schola & Ecclesia vestri consensus fructum sentiat. Quod D.D. Pappus ex eo tempore te non accessit, vehementer miror. Sed oro te per Christum, cum in aliis me longè inferiorem audieris, in hoc quoque admonitionis meæ meminisse velis. Tuus es, eum etiam invitum tuum retineas. Und lasset euch nicht verdriessen/ Ihn die Gollenseder ausslösen/ Ermuß sich noch mehr/ dann einmahl/ Jüngern; tunc beneficia tua agnosceret, gratus erit, & conversus, id est, stultitiam suam agnoscent, confirmabit fratres alios idem facientes. Possunt enim in hac ætate Doctor & alius in una persona concurrere. Quod te denuo Medicis crucifigendum tradidisti, condoleo ex animo. Arbitror enim, artes novas in podagra cutanda respondere promissis Alchimistarum, qui ex ferro aurum promittunt. Sed urut res se habeat, firmam & bonam valetudinem à Domino Jesu Christo tibi opto, ut quam diutissime Ecclesiæ & Scholæ servire queas. Vehementer mihi quoque probatur & tua & filiorum tuorum modestissima voluntas, quam ego semper fui, & senties, temporis successu te non modo quod optas, sed etiam majora impetraturum.

Neque etiam te moveat, non successisse consilium cum M. Davide, eique extra-num prælatum. Non enim hæc fortuito eveniunt, & inveniet ipse quoque locum suum, postquam ejus studia probè firmata fuerint. Juvenis pius, moditus, studiosus, qui mihi commendatus semper fuit & permanebit. Quemadmodum alter quoque, M. Heckelius, qui mihi à D. D. Sulzero nullas literas attulit, quod mirabar. Sed propter commendationem à te allatam præstabo illi omnia grata officia. Ad Heidelbergenses quod attinet, tractabo illos pro dignitate brevi, sed nervoso & perspicuo scripto, & illorum impietatem toti terrarum orbi patefaciam. Exegesim Voglini confutavit D. D. Selneccerus, qui superioribus diebus ad me de statu Ecclesiæ Saxonice Wittenbergensis scripsit. D. D. Cracovius ab officio est remotus, & domi sua in arresto. Capitanus Calvinistarum Lipsiae, Camerarius, (verba sunt Selnecceri) mortuus est. D. Peucerus etiam domi sua constrictus, sicuti & D. Stölzlius. Concionator, Christianus, aulicus captivus adhuc & propediem aliquid futurum

rum scribit D. D. Selneckerus. Dominus Jesus Electoris animum confirmet, & totam actionem suo Sancto Spiritu regat.

Responsum ad literas Electoris Palatini cruentas nulli communicare audet, sed argumentum ejus in refutatione mea recitabitur. Speramus post Serenitatem Electoris Saxonici, etiam ipsum miorem futurum. Si aliter fecerit, non deerunt, qui vicissim pro veritate afferenda officium faciant. Est sanè Spiritus cruentus, neque enim pejora à Papistis metuo, quam nunc ab Electore Palatino. Sed vita mea in manu Domini est, cui commando & me & causam ipsam. Si me interficerit Zvvingianus, non occidet Papista.

D. D. Varenbillero tuas quoque literas exhibui legendas, cui cum vehementer probarentur, rogavit me, ut ipsius quoque nomine tibi scriberem, ne patiaris tibi unquam contrarium persuaderi, sed in proposito constanter perseveres, habiturus nos amicos & fautores tuos. In primis vero meminisse jubet, quæ de juvenili affectu D. Pappi tibi diximus. Aliud enim vix cadit in illam ætatem. Age quæso, ne tibi pereat labor, quem in illo evehendo & ornando impendisti, cujus te nunquam pœnitabit, ut maximè tibi ingratisimus esset. Bene & feliciter vale. Resalutant te reverenter omnes mei Collegæ. Plurimam salutem quoque meo nomine dicas filii tuis, & D. M. Fabri, viro optimo & doctissimo; qui unà & cum filiis tuis, Juvenibus doctissimis, baculus senectutis tua erit. Est enim pius, prudens, eruditus, modestus, gravis. Iterum vale. Salutem quoque Tuæ honestissimæ mea conjux adscribere jussit. Raptim Tübingæ, 23. Maii, 1574.

Coramendo etiam tibi hunc bonum virum, qui ad me commendatus venit, sed, ut scis, apud nos propter maximum numerum stipendiatorum locus esse non potest.

Tuus totus & in Domino frater

Jacobus Andreæ.

CLXVII.

Quanta calamitas impendeat Germaniæ, pro prudentia tua facile conjicis, quam ipsi nobis accersimus, dum bellis alienis nos implicamus; Nam quod nos attinet Helvetios, Hispano & Gallo persecutoribus veritatis jungimur, idque non solum Papistæ, sed non pauci ex iis, qui Evangelium sunt professi, ordinum Evangelicorum subditi, licet contra Magistratum suorum edicta & prohibiciones, Palatinus Belgarum & Gallorum suaus, dum filius concedit domi exterros invadere, expeditiones suscipere, cladem pro successu experitur & Monarcharum, ipsisque Cæsarî indubie contra se indignatio-

nem